

Inventarisatie mogelijke maatregelen

Perspectiefnota 2026

Status van dit document

Zoals in de Raadsinformatiebrief van maart 2024 is geschreven, heeft het college de ambtelijke organisatie eerder de opdracht gegeven mogelijke maatregelen te inventariseren met een opgeteld ombuigingspotentieel van € 30 miljoen. Het college heeft daarbij geen inhoudelijke beperkingen gesteld om de organisatie zoveel mogelijk ruimte en openheid te bieden voor het bedenken van mogelijke maatregelen. De technische kaders die het college heeft meegegeven zijn:

- Zoek breed in alle begrotingsprogramma's en kom met een evenwichtige inventarisatie van mogelijkheden;
- Zorg dat de ombuigingsmogelijkheden uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn. Wettelijke taken blijven dus buiten beschouwing;
- Betrek ook de gemeenschappelijke regelingen in de zoekopdracht.

Dit heeft de ambtelijke organisatie de kans gegeven de mogelijkheden verder te verkennen en aan te scherpen. Voor het begrotingsjaar 2025 was een bedrag van € 5,5 miljoen voldoende om de begroting sluitend te krijgen. Ter voorbereiding op de Perspectiefnota 2026 is de opdracht aangescherpt om met een inventarisatie te komen die optelt tot € 25 miljoen. Deze opdracht is bekrachtigd in het raadsbesluit van 17 december 2024.

Het college heeft geen inhoudelijke afweging gemaakt op de individuele ombuigingsmogelijkheden en de wenselijkheid ervan; de wenselijkheid is onderdeel van de politieke gesprekken die de komende tijd plaatsvinden. Wel heeft het college tijdens het proces van totstandkoming van de ambtelijke organisatie op verschillende momenten getoetst op de hierboven geschetste technische kaders.

De inventarisatie zoals die nu voorligt is de resultante van een intensief en zorgvuldig ambtelijk proces, waarbij breed binnen de begroting gekeken is en waarbij gekeken is naar de technische haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de mogelijke maatregelen. Ook is gekeken naar een evenwichtige verdeling over de verschillende begrotingsprogramma's, rekening houdend met relatief beperkte beïnvloedbaarheid van budgetten. Tevens zijn de gemeenschappelijke regelingen in de zoekopdracht betrokken. Het college is van mening dat de nu voorliggende inventarisatie zowel qua inhoud als qua omvang voldoet aan de kaders die zijn gesteld.

De inventarisatie brengt in beeld wat mogelijk is. We hebben het voornemen periodiek, bijvoorbeeld elke vier jaar, een soortgelijke ambtelijke inventarisatie uit te laten voeren. Het is een goede basis voor een gesprek over het maken van keuzen en prioritering.

Het college en de ambtelijke organisatie zijn zich bewust dat deze inventarisatie vele pijnlijke maatregelen bevat. Gelet op de omvang van het benodigde bedrag is het echter onvermijdelijk dat de pijn breed gevoeld gaat worden. Juist daarom hechten we eraan eerst een gesprek te voeren over de verschillende opties. De inventarisatie en dit gesprek geven daarmee een basis voor het college om een voorstel te doen aan de raad voor een totaalpakket aan ombuigingsmaatregelen bij de Perspectiefnota 2026.

Uw raad heeft aangegeven aan de voorkant betrokken te willen worden bij de mogelijkheden. Het college zal daarom eerst de raad consulteren op de mogelijke maatregelen uit de ambtelijke inventarisatie. Ook zullen kenners van Dordrecht worden geconsulteerd.

Na deze consultatie zal het college met een voorstel komen voor een pakket aan maatregelen waarmee het meerjarenperspectief sluitend zal zijn bij de perspectiefnota 2026.

Opmerkingen vooraf

Organisatie

Bij een omvangrijke ombuigingsoperatie als die nu aan de orde is, kijken we ook kritisch naar de omvang van onze eigen organisatie. In de beleidsinhoudelijke ombuigingsmogelijkheden die nu voorliggen, is vaak al een personele component begrepen. Deze schatten wij in op een omvang van tussen de € 2,5 en € 3,0 miljoen, dus ongeveer 10% van het om te buigen bedrag. Afhankelijk van de keuzen die de raad uiteindelijk maakt voor specifieke ombuigingsmogelijkheden, zal de precieze uitwerking en financiële vertaling een plaats krijgen richting Begroting 2026.

De beleidsinhoudelijke ombuigingen hebben dus consequenties voor de omvang van de organisatie van het primaire proces. De ondersteunende functies (overhead), hierna aangeduid als organisatiekosten, moeten daarin meebewegen en in verhouding blijven. Dit is lijn met de uitkomst van de benchmark die Berenschot heeft uitgevoerd op de apparaatskosten. Deze benchmark heeft namelijk uitgewezen dat de huidige verhouding tussen de inzet in het primair proces en de inzet op ondersteuning in lijn is met vergelijkbare gemeenten. Bij beleidsinhoudelijke ombuigingen zullen we de omvang van de organisatiekosten dus aanpassen op de afname van de beleidsinhoudelijke capaciteit.

Daarnaast zullen we uiteraard ook kijken waar we kunnen versoberen op overige organisatiekosten en bekijken we voortdurend hoe we de kosten van externe inhuur beheersbaar kunnen houden. Daar waar dat mogelijk en verstandig is, gaan we overigens al zoveel mogelijk over naar het vervullen van vacatures met eigen personeel waardoor het aandeel inhuur in onze personeelskosten al is afgenomen van 28% in 2022 en 25% in 2023 naar 21% in 2024. We zijn daarmee het landelijk gemiddelde van 18% inmiddels dicht genaderd.

Voor het bijstellen van de ondersteunende capaciteit, het versoberen op organisatiekosten en het sturen op ingehuurd capaciteit nemen we een ombuiging van € 1,5 miljoen op die qua uiteindelijke omvang afhankelijk is van de keuzen die de raad maakt voor beleidsinhoudelijke mogelijkheden. Uiteraard zal ook dit nader worden uitgewerkt richting Begroting 2026.

Bij dit alles geldt dat we zuinig zijn op ons personeel. De arbeidsmarkt is krap en de ambities zijn onverminderd hoog. We willen een aantrekkelijke werkgever blijven. Daarbij hoort het uitgangspunt dat er geen gedwongen ontslagen zullen plaatsvinden. Personele consequenties zullen we daarom de komende jaren (zoveel mogelijk) opvangen via natuurlijk verloop. Wel zal dit op een aantal terreinen de nodige flexibiliteit in inzetbaarheid van het personeel vragen.

We zijn ons overigens zeer bewust dat het uitwerken en implementeren van al deze maatregelen tijd en ook geld kosten. Bij de fasering van de ombuigingsmogelijkheden hebben we hier overigens ook al ruimte voor geschapen. Omdat we koersen op een sluitende begroting voor 2029, is er tijd om de implementatie zowel intern als extern zorgvuldig te regelen.

Onroerendezaakbelasting

De voorliggende inventarisatie is ingestoken vanuit beleidsinhoud. **Verhoging van de onroerendezaakbelasting (hierna: OZB) is niet in de optelsom naar € 25 miljoen meegenomen.** Verhoging van de OZB is echter wel een van de mogelijkheden om de begroting sluitend te maken. We kunnen de OZB in vier jaar tijd verhogen tot we onze onbenutte belastingcapaciteit hebben ingevuld. De onbenutte belastingcapaciteit OZB is een objectief, algemeen toegepast kengetal en geeft aan hoeveel een gemeente zijn inkomsten kan verhogen bij een slechtweerscenario. Bij verhoging van de OZB met ongeveer 6% per jaar zou de volgende reeks kunnen worden gerealiseerd.

Ombuiging	2026	2027	2028	2029
OZB verhogen	1.750	3.500	5.250	7.000

Ombuigingen in Perspectiefnota en Begroting 2025

Ook in de Perspectiefnota (en Begroting) 2025 zijn ombuigingen opgenomen. Deze zijn geput uit de ambtelijke inventarisatie die in 2024 is gestart. Voor de volledigheid volgt hieronder het overzicht van de in de Perspectiefnota opgenomen ombuigingen.

Programma	TOTALEN			
	2025	2026	2027	2028
Programma-overstijgende maatregelen	200	400	400	400
Programma 1 – Bestuurlijk en ondersteunend Dordrecht	0	0	0	0
Programma 2 – Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht	0	0	0	0
Programma 3 – Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht	925	973	1.015	1.030
Programma 4 – Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht	1.050	2.650	2.800	3.050
Programma 5 – Lerend en Ondernemend Dordrecht	250	400	500	500
Programma 6 – Bouwend en Bereikbaar Dordrecht	0	0	0	0
Programma 7 – Financiën en Overhead	1.630	1.630	630	630
Totale	4.055	6.053	5.345	5.610

Het Politiek Akkoord

Het Politiek akkoord 2022-2026 is incidenteel gefinancierd. Dit betekent dat de maatregelen die in het akkoord zijn opgenomen, na 2026 niet meer van nieuwe dekking zijn voorzien. Mocht ertoe worden besloten dat maatregelen uit het politiek akkoord ook na 2026 moeten worden doorgezet, dan wordt de financiële opgave dus groter. Hiertoe is bij de raadsinformatiebrief van 24 juni 2024 bijlage 3 opgenomen. De komende tijd willen we uw raad meenemen in de gedachtevorming hoe we hiermee kunnen omgaan.

De Agenda 2030

In de omvang van de opgave is de evaluatie van de Agenda 2030 nog niet meegenomen. De Evaluatie van de Agenda 2030 is voorzien aan het einde van het eerste kwartaal van 2025. Bij de Raadsinformatiebrief van 24 juni 2024 is daarnaast bijlage 4 opgenomen waarin een eerste schatting is gemaakt van de toekomstige beheerkosten die samenhangen met de Agenda 2030. Deze zijn nog niet begroot. Beide zaken zullen nog van invloed zijn op de omvang van de financiële opgave. Overigens is voor de initiële investeringen geld beschikbaar gesteld; versobering daarop levert geen directe structurele voordelen op.

Vervangingsinvesteringen

Bij de raadsinformatiebrief van 12 maart 2024 was een bijlage 1 opgenomen waarin is gekwantificeerd welke vervangingsinvesteringen niet structureel van dekking zijn voorzien. Inmiddels is voor de noodzakelijke investeringen (totaal ongeveer € 270 miljoen) een eerste aanzet opgenomen in het meerjarenperspectief, maar met name in de periode na 2036 ligt nog een omvangrijke vervangingsopgave zonder financiële dekking voor onder andere de Sportboulevard, scholen en maatschappelijk vastgoed. In de komende tijd willen we uw raad betrekken bij oplossingsrichtingen richting de toekomst. We kunnen niet alles in één keer oplossen en dat hoeft ook niet. Tegelijkertijd is het verstandig dat we tot een gezamenlijk standpunt komen hoe we ook in de toekomst ons huishoudboekje op orde kunnen houden. Mogelijk kunnen we de komende tijd al verder incidentele middelen afzonderen uit bijvoorbeeld overschotten om een deel van deze problematiek van een 'zachte landing' te voorzien.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor taken op diverse beleidsterreinen hebben we de uitvoering met andere gemeenten gemeenschappelijk geregeld. Ook deze gemeenschappelijke regelingen zijn in de ombuigingen betrokken. We merken hierover het volgende op:

- De taken van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal en de Dienst Gezondheid & Jeugd zijn omvangrijk. Veel van de taken die beleidsmatig onder ons Begrotingsprogramma 4 vallen, worden door deze regelingen uitgevoerd. Veel van de geïnventariseerde maatregelen zullen dus moeten worden opgepakt door deze regelingen. Daarnaast lopen deze gemeenschappelijke regelingen een eigen ombuigingstraject, eerst en vooral om de zorg beschikbaar te houden voor de meest kwetsbaren. Daarnaast om een antwoord te hebben op de autonome groei van de zorgtaken. Verwachting is dat de uitkomsten hiervan onderdeel uitmaken van het begrotingstraject 2026 van deze gemeenschappelijke regelingen waarop u uw zienswijze kunt geven;
- Voor de taken van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is in onze inventarisatie onder Programma 6 een ombuigingsmogelijkheid opgenomen van € 500.000 structureel. Dit is bovenop de bij de Omgevingsdienst reeds ingezette ombuigingen;
- De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft een eigen financieringsstroom via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Eind 2024 is bekend geworden dat deze uitkering door het Rijk met 10% wordt gekort. Onze veiligheidsregio moet langs deze weg dus al bezuinigen. Daarom is vanuit deze gemeenschappelijke regeling nu geen verdere bijdrage aan ons ombuigingstraject te verwachten. Tegelijkertijd blijft bij deze regeling continue aandacht voor kostenbeheersing.

Overige opmerkingen

Bij het doorlichten van de organisatie zijn alle beleidsterreinen de revue gepasseerd. We hebben ons daarbij beperkt tot de budgetten waarop het college invloed heeft en dus niet op raadsbudgetten als griffie, rekenkamer, commissievergoedingen en dergelijke.

Op een aantal beleidsterreinen treft u nu geen ombuigingsmogelijkheden aan. Deze zoekrichtingen vragen om nadere uitwerking en/of kunnen geen bijdrage leveren aan het huidige financieel perspectief (tot en met 2029). We zien wel kansen om deze mogelijkheden te betrekken als de financiële opgave van Dordrecht groter wordt, door het eventueel structureel maken van onderdelen uit het politiek akkoord, de toekomstige beheerskosten van de Agenda 2030 en de vervangingsinvesteringen.

Deze mogelijkheden treft u hieronder aan.

- Bestuurlijke boetes
 - Onderzocht wordt momenteel of we als gemeente zelfstandig (dus bestuurlijk) boetes kunnen opleggen waarbij de opbrengst dus niet naar de Rijkskas, maar naar de gemeentelijke middelen vloeit. Rondom afvalinzameling wordt deze mogelijkheid al uitgewerkt om ook daadwerkelijk te worden ingezet. Van daaruit zal worden bezien of er ook andere terreinen zijn waarop we dit sanctie-instrument kunnen inzetten en of dit netto-opbrengsten oplevert. Om boetes te kunnen innen is immers ook personele capaciteit nodig.
- Combineren van functies creëert ontwikkelruimte
 - Het ontbreken van reserveringen voor vervangingsinvesteringen zal in de toekomst extra middelen vragen. Er zijn mogelijkheden om dit op te lossen, bijvoorbeeld door woningen toe te voegen of op te toppen. Of door scholen te verplaatsen/te bundelen met andere ruimtevragers, waardoor ruimte ontstaat voor (woningbouw)ontwikkeling die grondwaarde creëert. Wat de precieze mogelijkheden zijn, is op dit moment niet in te schatten.
- Grondexploitaties
 - Binnen de grondexploitaties is gekeken naar mogelijkheden voor al dan niet versneld ontwikkelen. Daarbij zijn ook locaties die buiten de ontwikkelkaders van de omgevingsvisie vallen, rondom de stedelijke contour ten noorden van de Zuidendijk, financieel technisch beschouwd. Voor de huidige begrotingsreeks (tot en met 2029) bieden geen van deze locaties perspectief op een financiële bijdrage.
- Onderwijs
 - In het beleidsveld onderwijs zijn inhoudelijke keuzen beperkt. Hierdoor zijn de financiële mogelijkheden ook zeer gering waarom nu geen ombuigingsmogelijkheden zijn opgenomen;

- Met de doordecentralisatie van het basisonderwijs en speciaal onderwijs heeft de gemeente de zorgplicht en daarbij horende financiële middelen overgedragen aan een externe partner (Arcade Dordrecht). Jaarlijks betaalt de gemeente vergoeding aan deze externe partner om de uitvoering op de zorgplicht te continueren. Hiermee heeft de gemeente regie op ontwikkeling nieuwbouw, renovatiebouw en spreiding van scholen binnen de stad uit handen gegeven. Binnen deze systematiek is het aan Arcade om exploitatie- en onderhoudskosten terug te brengen.
- Biesboschcentrum en Duurzaamheidscentrum Weizigt
 - Het Biesboschcentrum en Duurzaamheidscentrum Weizigt werken beiden aan een groene en duurzame stad. Er bestaat overlap op inhoud en proces voor beide organisaties. Voor het Biesboschcentrum is in de perspectiefnota 2025 een taakstelling van € 670.000 opgenomen. De haalbaarheid van deze taakstelling wordt op dit moment onderzocht en volgt een eigen ambtelijk en bestuurlijk traject.
- Regionalisering van uitvoerende taken
 - Door meer regionale samenwerking in de uitvoeringsdiensten kunnen processen efficiënter ingericht worden, waardoor uitvoeringskosten minder worden (bijvoorbeeld op gebied van handhaving, markten, onderhoud, openbare verlichting etc.). Dit vraagt nog wel om nader onderzoek.
- Externe financiering
 - We kijken ook voortdurend naar mogelijkheden van externe financieringsbronnen, waaronder particuliere fondsen.

Leeswijzer

In dit document zijn de mogelijke maatregelen opgenomen die ter afweging kunnen worden ingezet bij de Perspectiefnota 2026.

De mogelijke maatregelen zijn geordend langs de lijn van de begrotingsprogramma's. In onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt welke bedragen in de desbetreffende jaren kunnen worden gerealiseerd.

Programma	TOTALEN			
	2026	2027	2028	2029
Programma-overstijgende maatregelen	1.760	2.415	3.415	3.915
Programma 1 – Bestuurlijk en ondersteunend Dordrecht	485	685	685	685
Programma 2 – Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht	1.035	2.000	2.665	2.965
Programma 3 – Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht	1.615	1.830	1.995	2.570
Programma 4 – Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht	4.475	8.185	9.760	11.530
Programma 5 – Lerend en Ondernemend Dordrecht	550	650	650	650
Programma 6 – Bouwend en Bereikbaar Dordrecht	1.140	1.350	1.435	1.525
Programma 7 – Financiën en Overhead	200	1.065	1.315	1.215
Totaal	11.260	18.180	21.920	25.055

In dit document lichten we de diverse ombuigingsmogelijkheden inhoudelijk toe. Per hoofdstuk lichten we de ombuigingsmogelijkheden per begrotingsprogramma toe waarbij we allereerst een financieel overzicht bieden. Daarna lichten we iedere maatregel inhoudelijk toe op [1] inhoud, [2] invloed op politieke doelstellingen en [3] maatschappelijke gevolgen.

0 Programma-overstijgende maatregelen

0.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
0.2.1	Organisatie	200	500	1.000	1.500
0.2.2	Leges kostendekkend maken	300	300	300	300
0.2.3	Spuk en personeelsbudget	250	500	500	500
0.2.4	Ombuigen extra inkomsten	-	-	200	200
0.2.5	Personeelskosten onder programma's en taken	110	215	215	215
0.2.6	Actief inzetten op lobby en subsidies	-	-	300	300
0.2.7	Niet toepassen gemeentelijke indexering voor subsidies in het jaar 2026	900	900	900	900
	Totaal	1.760	2.415	3.415	3.915

0.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

0.2.1 Organisatie

Inhoudelijke toelichting

We kijken kritisch naar de organisatie: waar kan het soberder en efficiënter, waar kan het met minder. Uiteraard moet de omvang van de organisatie, zowel op primair proces als op ondersteuning, afgestemd blijven op de gevraagde taakuitvoering. Ook moeten primair proces en ondersteuning met elkaar in verhouding blijven. Deze ombuigingsmogelijkheid kan dus niet los van de andere ombuigingen worden ingezet.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

0.2.2 Leges kostendekkend maken

Inhoudelijke toelichting

Binnen onze leges zijn diverse categorieën niet kostendekkend. Behalve bij hoofdstuk 1 van onze verordening (huwelijken, rijbewijzen en reisdocumenten, archief), waar grotendeels sprake is van een wettelijk maximumtarief, speelt dit bij de lijkbezorgingsrechten (68%) en de marktgelden (35%). We kunnen inkomsten genereren door extra leges te heffen zodat we meer kostendekkend zijn.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Behalve dat er op diverse onderdelen binnen de samenleving financiële gevolgen zullen worden gevoeld, kan bij marktgelden het effect zijn dat marktlieden niet meer aan de markt willen deelnemen waardoor het aanbod verschaalt.

0.2.3 SPUK en personeelsbudget

Inhoudelijke toelichting

We onderzoeken of specifieke uitkeringen (SPUK) deels kunnen worden ingezet om activiteiten te dekken die worden betaald uit de reguliere begroting. Het gaat dan met name om het meer toerekening van personele inzet aan deze SPUK's. Op elke SPUK die we van het Rijk ontvangen, ramen we (binnen de regelgeving) realistische ruimte voor personeelskosten.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

0.2.4 Ombuigen extra inkomsten

Inhoudelijke toelichting

Rijksmiddelen, zoals subsidies uit het Europees Sociaal Fonds (ESF), kunnen we slimmer inzetten om specifieke taken uit te voeren. Daardoor spelen we eigen middelen vrij.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

0.2.5 Personeelskosten onder programma's en taken

Inhoudelijke toelichting

We kunnen ervoor kiezen loonkosten structureel te dekken uit programmageld en taken. Dit hoort bij scherp toerekenen van kosten aan taken. Als we deze keuze maken, gaat dit deels ten koste van het uitvoeringsbudget.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Doordat het uitvoeringsbudget wordt verminderd, moeten we scherper inzetten op de beoogde doelen en daar waar noodzakelijk, keuzen maken om zaken niet meer te doen.

0.2.6 Actief inzetten op lobby en subsidies

Inhoudelijke toelichting

Er liggen veel kansen om extra middelen te genereren middels subsidies en fondsen. We moeten ervoor zorgen dat we de extra middelen ook kunnen inzetten om de kosten die de gemeente maakt terug te verdienen. En we moeten er ook voor zorgen dat deze extra middelen structurele kosten dekken. Daar hoort ook een lobby bij die in de ontwikkeling van regelingen en kaders bij andere instellingen bijstuurt zodat overhead en personeelskosten opgevoerd mogen worden in aanvragen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

0.2.7 Niet toepassen gemeentelijke indexering voor subsidies in het jaar 2026

Inhoudelijke toelichting

De gemeente Dordrecht heeft in 2026 voor de gehele gemeente € 56.104.000 aan subsidiebudgetten beschikbaar. Deze budgetten worden jaarlijks geïndexeerd met het percentage dat de gemeenteraad vaststelt bij behandeling van de perspectiefnota.

De hier beschreven mogelijkheid houdt in om voor 2026 geen gemeentelijke indexering voor subsidies toe te passen met uitzondering van kleine vrijwilligersorganisaties zonder personeel die een subsidie lager dan € 10.000 ontvangen. Voor de grote partijen met een subsidie van meer dan € 100.000 per jaar in het sociaal domein is een afzonderlijke ombuigingsmogelijkheid beschreven. Deze worden hier daarom uitgezonderd. Het gaat dan nog om € 18.000.000 subsidie (3% is € 540.000).

Ditzelfde geldt voor diverse middelen waar structurele dekking ontbreekt. Deze incidentele middelen vertegenwoordigen een geschatte opbrengst van 10% van het totaal geraamde om te buigen bedrag van € 1.100.000. Daarnaast zijn er ook centrumstad middelen. Daarvoor zou de lijn moeten zijn (conform publieke zakelijkheid) dat wij het bedrag dat het Rijk geeft doorzetten (niet meer maar ook niet minder). Het gaat daarbij om de subsidies voor de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J), de middelen voor vrouwenopvang en (enkele onderdelen van) maatschappelijke opvang. Deze middelen zijn niet meegenomen in de berekening. Hierdoor wordt een totaal geraamd bedrag van € 900.000 omgebogen.

Uitgangspunt in de berekening is om de indexering tot een percentage van 3% niet door te voeren. Als de indexering hoger uitvalt, wordt het meerdere wel toegekend. Uiteraard is er ook een mogelijkheid om dit niet eenmalig te doen, maar meerdere jaren waardoor de nu geraamde opbrengst navenant toeneemt.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De maatregel heeft impact op alle subsidieontvangers.

1 Programma 1 – Bestuurlijk en ondersteunend Dordrecht

1.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
1.2.1	Dienstverlening	85	85	85	85
1.2.2	Anders organiseren stedenbanden	100	100	100	100
1.2.3	Terugbrengen budget wijkwensen	100	100	100	100
1.2.4	Terugbrengen regionaal-economische taken Regio Drechtsteden	200	400	400	400
	Totale	485	685	685	685

1.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

1.2.1 Dienstverlening

Inhoudelijke toelichting

We kunnen ervoor kiezen om de dienstverlening op onderdelen te versoberen. Daarbij kunnen we onder meer denken aan de volgende zaken.

- We kunnen ervoor kiezen om inwoners meldingen over de openbare ruimte alleen nog via de Fixi-app door te geven. Dit scheelt 250 telefooncontacten per week;
- We kunnen ervoor kiezen het aantal kanalen te beperken waarmee inwoners, ondernemers en instellingen in contact kunnen komen met de gemeente door te stoppen met Livechat en Whatsapp;
- We kunnen ervoor kiezen op vrijdag tussen 12.00 en 17.00 uur geen telefooncontacten en sociale media meer te beantwoorden. Daardoor zijn we net zoals in het weekend niet meer bereikbaar via bijvoorbeeld 14078;
- We kunnen de wachttijd voor het maken van een afspraak verlengen: nu kan de inwoner aan de balie van de Stadswinkel terecht binnen 2 dagen (buiten de piekperiodes). Dit is te verlengen naar een wachttijd van 5 dagen. De ervaring leert dat deze periode niet leidt tot een toename van spoedaanvragen (reisdocumenten) en extra telefoonverkeer met 14078;
- Daarnaast kunnen we de wachttijd aan de telefoon verlengen. De huidige servicenorm is dat we in 80% van de gevallen de telefoon opnemen binnen 25 seconden. Deze norm, of daarbij in de buurt, is gebruikelijk bij gemeenten. Dit kunnen we aanpassen naar in 70% van de gevallen de telefoon opnemen binnen 50 seconden. Een verdubbeling van de wachttijd dus. Beide opties voor het verlengen van de (gemiddelde) wachttijd leidt tot een besparing op personeelskosten. Deze maatregelen maken een lagere bezetting mogelijk aan de telefoon en aan de balie.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid heeft effect op het aantal kanalen waarmee en de tijdstippen waarop de gemeente bereikbaar is voor inwoners. Daarnaast raakt het de wachttijden voor inwoners. Het raakt daarmee een uitgangspunt van het politiek akkoord zoals verwoord in het hoofdstuk "Betrouwbaar en duidelijk".

Effect in de samenleving

Inwoners kunnen de gemeente als minder toegankelijk of bereikbaar ervaren.

1.2.2 Anders organiseren stedenbanden

Inhoudelijke toelichting

We kunnen de stedenbanden anders organiseren door minder gemeentelijke samenwerkingsactiviteiten te organiseren of een lagere frequentie van bezoek en aandacht. Daarmee kunnen we kosten beperken. We kunnen er ook voor kiezen om alle stedenbanden af te schaffen.

Effect op de politieke doelstellingen

Bij afschaffen is er een effect op de relatie met de desbetreffende steden en maatschappelijke partners zoals bedrijven en sportverenigingen in Dordrecht die zich vaak al jarenlang hebben verbonden aan een of meerdere stedenbanden. Daarnaast is er effect op de drie Stichtingen

Stedenbanden die activiteiten in het maatschappelijk middenveld organiseren; ook deze hechten waarde aan de jarenlange vriendschap. Bij het anders organiseren van de stedenbanden zijn al deze effecten kleiner.

Effect in de samenleving

Bij anders organiseren krijgen de 3 Stichtingen Stedenbanden meer verantwoordelijkheid voor het dragen en onderhouden van de stedenband en tijdens bestuurlijke activiteiten zoals bezoeken van burgemeesters en ambassadeurs.

1.2.3 Terugbrengen budget wijkwensen

Inhoudelijke toelichting

We kunnen minder budget ter beschikking stellen voor wijkwensen.

Effect op de politieke doelstellingen

Het verkleinen van het budget voor wijkwensen dan wel de impuls voor participatie staat haaks op de ambities van het college om betrokkenheid van inwoners te vergroten (participatie) zoals dat onder meer tot uitdrukking komt in het Politiek Akkoord 2022-2026 in de paragraaf "Betrouwbaar en duidelijk".

Effect in de samenleving

Er is minder ruimte voor participatie in/door de wijk. Er komen minder mogelijkheden om de leefbaarheid in wijken te verbeteren.

1.2.4 Terugbrengen regionaal-economische taken Regio Drechtsteden

Inhoudelijke toelichting

We kijken kritisch naar de inspanningen die worden verricht vanuit de Smart Delta Drechtsteden-structuur en bezuinigingen die hier mogelijk zijn op de Dordtse bijdrage. Uiteraard moet dat in de komende maanden samen met de andere gemeenten worden bepaald. We gaan voorlopig uit van een bezuiniging van 20% op het huidige jaarlijkse budget van € 5 miljoen. Daarvan financiert Dordrecht zo'n 40%.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

2 Programma 2 – Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht

2.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
2.2.1	RTV Dordrecht naar streekomroep	-	50	50	50
2.2.2	Stopzetten/verminderen subsidie Onderwijsmuseum	-	-	370	370
2.2.3	Kosten handhaving afval in afvalstoffenheffing	125	125	125	125
2.2.4	Groei toeristisch (riviercruise) bezoek	150	150	200	300
2.2.5	Binnenstadbedrijf zelfvoorzienend	-	-	75	100
2.2.6	Verkleinen budget begrotingssubsidies evenementen	-	240	240	240
2.2.7	Verkleinen budget subsidieregeling evenementen	-	70	70	70
2.2.8	Verkleinen beschikbare budget culturele basisinfrastructuur	170	345	515	690
2.2.9	Culturele sector	400	830	830	830
2.2.10	Opkoopbescherming en inspecties huisvesting	190	190	190	190
	Totalen	1.035	2.000	2.665	2.965

2.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

2.2.1 RTV Dordrecht naar streekomroep

Inhoudelijke toelichting

RTV Dordrecht werkt samen met andere omroepen in de regio aan de vorming van een streekomroep. Na 2028 verandert de financiering structureel na invoering van de Mediawet, zo is het voornemen van het Rijk. Dan komen alleen streekomroepen in aanmerking voor financiering die dan door het Rijk wordt verleend. De samenwerking is vooral bedoeld voor versterking van lokale media maar kan kostenbesparing opleveren door het delen van faciliteiten en expertise en kansen bieden voor verhoging eigen inkomsten (aantrekkelijkheid voor reclame-inkomsten en opdrachten). Als Dordrecht daarnaast met regiogemeenten een goede verdeling van subsidie voor de omroep afsprekt, kan het huidige subsidiebedrag mogelijk omlaag.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

2.2.2 Stopzetten/verminderen subsidie Onderwijsmuseum

Inhoudelijke toelichting

Deze ombuigingsmogelijkheid behelst het stopzetten of verminderen van de subsidie aan het Nationaal Onderwijsmuseum (met afbouwperiode conform de landelijke en lokale wet- en regelgeving). Door het stopzetten van de subsidie moet het museum stoppen of verhuizen, tenzij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bereid is extra bij te dragen. Het Nationaal Onderwijsmuseum is gevestigd in gebouw De Holland (gemeentelijk vastgoed) dat door deze mogelijkheid leeg zou komen te staan. Voor dit gemeentelijk monument zal daarom een andere (commerciële) huurder moeten worden gezocht. In de financiële vertaling is rekening gehouden met een leegstand van 2 jaar zodat de eerste jaren geen netto-opbrengst uit deze mogelijkheid is ingerekend.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid heeft effect op het onderdeel Levendige stad vanuit het Politiek Akkoord.

Effect in de samenleving

Er komen minder bezoekers naar Dordrecht, waardoor er minder economische spin-off is voor de binnenstad. Ook zorgt dit voor een verschraving van het cultuureducatieaanbod voor Dordtse

(basisschool)leerlingen. Echter, andere Dordtse musea profiteren wellicht wel van minder concurrentie.

2.2.3 Kosten handhaving afval in afvalstoffenheffing

Inhoudelijke toelichting

De kosten van handhaving die nu gemaakt worden voor de controle op afval (circa 20-25% van de inzet van handhaving) gaan we doorbelasten in de afvalstoffenheffing waardoor het tarief mogelijk stijgt. Door verdere optimalisering van afvalscheiding, zullen de kosten van afval daar tegenover naar verwachting dalen wat een drukkend effect op het tarief van de afvalstoffenheffing zal hebben.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De afvalstoffenheffing stijgt voor de inwoners.

2.2.4 Groei toeristisch (riviercruise) bezoek

Inhoudelijke toelichting

Jaarlijks bezoeken vele (dag)toeristen de stad en doen zo'n 9.000 riviercruise-gasten Dordrecht aan en een veelvoud aan andere (dagjes)toeristen. Door het inzetten van gerichte marketing en promotie en investeringen in aanlegvoorzieningen kan het toeristisch bezoek substantieel groeien, waarvan een deel overnacht. Het investeren in de groei van het aantal riviercruise schepen dat naar de stad kan komen, kan in deze omhuiging een belangrijke bijdrage leveren. Daarvoor zijn investeringen in de aanlegvoorzieningen nodig door de gemeente samen met de sector, waartegenover ook extra havengelden kunnen worden geïnd. Door meer bezoekers verwachten we ook extra inkomsten voor de Dordtse musea. De hotelcapaciteit zal moeten uitbreiden om extra inkomsten uit de toeristenbelasting te kunnen behalen. Binnen deze maatregel zou ook de tariefknop kunnen worden ingezet.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze omhuigingsmogelijkheid sluit aan bij de doelstellingen van het beleidskader "Toekomstbeeld Binnenstad, slijpen aan een diamant" om de positie van Dordrecht als aantrekkelijke bestemming voor toeristen te versterken. Het past ook bij het focuspunt "Veilige, leefbare en levendige stad" van het Politiek Akkoord.

Effect in de samenleving

Uit onderzoek blijkt dat riviercruise bezoekers gemiddeld tientallen euro's uitgeven op hun (tussen)bestemming en dat 60% van hen een herhaalbezoek brengt aan de stad. Meer bezoek levert dus een substantiële extra omzet op voor (binnenstad) ondernemers en culturele instellingen als het museum. Tegelijkertijd zijn de aantallen, ook bij deze groei, proportioneel met oog op een goede balans met de leefbaarheid in de stad.

2.2.5 Binnenstadbedrijf zelfvoorzienend

Inhoudelijke toelichting

We stoppen de financiële steun vanuit de gemeente aan het Binnenstadbedrijf. Hiermee wordt de stichting binnen twee jaar zelfvoorzienend. De gemeente komt hiermee de financiële afspraken niet na, wat de positie van de gemeente in het Binnenstadsbedrijf in twijfel trekt.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel raakt het politiek akkoord waarin o.a. de focus op groei van de economie en een gezonde arbeidsmarkt centraal staat.

Effect in de samenleving

De maatregel heeft effect op de stichting en de binnenstad zelf.

2.2.6 Verkleinen budget begrotingssubsidies evenementen

Inhoudelijke toelichting

We verlagen het budget voor de begrotingssubsidies evenementen met 25%. Sinds 2017 ontvangen een aantal beeldbepalende evenementen een begrotingssubsidie vanwege strategisch belang voor de positionering van Dordrecht. We stellen nadere uitgangspunten en criteria voor de heroverweging van de begrotingssubsidies op. Hierin kan gekeken worden naar welke evenementenorganisaties hiertoe behoren, alsmede de hoogte van het subsidiebedrag per organisatie. Een externe adviescommissie beoordeelt de aanvragen.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid heeft effect op de visienota Evenementenbeleid Dordrecht 2024-2030. Daarin is de ambitie vastgesteld dat Dordrecht een vitale evenementenstad blijft. Daarbij blijft de levendigheid en leefbaarheid van de stad voor de inwoners centraal staan. Dit combineren we met het optimaal benutten van de intrinsieke economische en maatschappelijke waarde van evenementen.

Effect in de samenleving

Deze mogelijkheid kan zorgen voor vermindering van het aantal beeldbepalende evenementen. Dordrecht zet evenementen in als instrument voor het regionaal en landelijk positioneren van de stad.

2.2.7 Verkleinen budget subsidieregeling evenementen

Inhoudelijke toelichting

We verlagen het budget voor de subsidieregeling evenementen met 25%. Met een lager budget kunnen minder aanvragen gehonoreerd worden. Door het lagere plafond neemt het aantal en de diversiteit van de evenementen in de stad af. *Let op: Voor initiatiefnemers die al meerdere jaren subsidie ontvangen uit deze regeling zal een afbouwregeling moeten worden opgesteld conform Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) en de Algemene Subsidieverordening (ASV). Zorgvuldige voorbereiding en helder proces zijn noodzakelijk.*

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid heeft effect op de visienota Evenementenbeleid Dordrecht 2024-2030. Daarin is de ambitie vastgesteld dat Dordrecht een vitale evenementenstad blijft. Daarbij blijft de levendigheid en leefbaarheid van de stad voor de inwoners centraal staan. Dit combineren we met het optimaal benutten van de intrinsieke economische en maatschappelijke waarde van evenementen.

Effect in de samenleving

Het verlagen van het budget in de regeling zal ervoor zorgen dat bestaande initiatieven niet kunnen voortbestaan. Dit leidt tot een vermindering van het aantal evenementen waardoor er niet meer voor elke Dordtenaar aanbod zal zijn.

2.2.8 Verkleinen beschikbare budget culturele basisinfrastructuur

Inhoudelijke toelichting

We verlagen het budget voor de culturele basisinfrastructuur (BIS) met 10%. We stellen een zorgvuldig proces op met nadere uitgangspunten en criteria voor de heroverweging van de begrotingssubsidies voor culturele organisaties. Op dit moment vallen daaronder Kunstmin, Stichting Cultuureducatie, Bibelot, Nationaal Onderwijsmuseum, DOOR, Pictura, Muziektheater Hollands Diep, Museum 40-45, Stichting Torenmuziek, Muziekpodium DJS en Bachfestival. Ook nieuwe organisaties krijgen de kans een aanvraag in te dienen. Vervolgens kan beoordeeld worden welke culturele organisaties gezamenlijk het beste invulling geven aan de doelen uit de Cultuurnota Dordrecht 2030 binnen de beschikbare middelen, alsmede de hoogte van het subsidiebedrag per organisatie. Een externe adviescommissie beoordeelt de aanvragen. *Let op: Bijna alle organisaties uit de huidige BIS zijn gehuisvest in gemeentelijk vastgoed en er is sprake van een verplichting om een afbouwtermijn in acht te nemen.*

Het Nationaal onderwijsmuseum valt buiten deze ombuigingsmogelijkheid. Daarvoor is een afzonderlijke mogelijkheid opgevoerd.

Het Dordrechts Museum rekenen we in de Cultuurnota wel tot de BIS, maar is onderdeel van de gemeente en ontvangt dus geen aparte begrotingssubsidie. Het valt daarom niet onder dit deze mogelijkheid.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel heeft effect op de cultuurnota Dordrecht 2030 'De kunst van het verbinden'

Effect in de samenleving

De verwachting is dat het een negatieve impact heeft op de lokale economie, de levendigheid en aantrekkelijkheid van de stad voor inwoners en toeristen. Ook verkleint het de maatschappelijke waarde die cultuur heeft voor de stad en inwoners, zoals verminderen eenzaamheid, bevorderen mentale gezondheid, kansengelijkheid, sociale cohesie, brede talentontwikkeling.

2.2.9 Culturele sector

Inhoudelijke toelichting

Binnen de Dordtse Museumorganisatie (hierna: DMO) wordt een onderzoek uitgevoerd waarbij de efficiëntie en effectiviteit onder de loep wordt genomen. De resultaten daarvan worden in de loop van 2025 verwacht en zullen een plaats krijgen bij de beoordeling en finale keuzes van ombuigingsmogelijkheden.

Los daarvan zijn er ombuigingsmogelijkheden die verder kunnen worden onderzocht. We noemen daarvan de volgende.

- DMO kan besparen op de bedrijfsvoering door kritisch naar contracten met leveranciers te kijken en de bedrijfsvoering efficiënter in te richten. Het doel is om te besparen op de bedrijfsvoeringskosten, zonder de kwaliteit van de dienstverlening hieronder al te veel te laten lijden. Bij de verdere uitwerking van deze mogelijkheid zal ook externe expertise worden betrokken;
- De DMO zou de uitvoering van de Beeldende-Kunst-Subsidie-regeling kunnen teruggeven aan het subsidieloket van de afdeling cultuur bij de gemeente Dordrecht. Wordt deze subsidieregeling vervolgens daar niet voortgezet, dan betekent dit effectief een beëindiging van deze subsidie voor kunstenaars in Dordrecht;
- De DMO kan de tentoonstellingsprogramma's hervormen; dat kan bijvoorbeeld door de omvang en het aantal tentoonstellingen terug te brengen en daarmee de kosten te verlagen.

Effect op de politieke doelstellingen

Ingrijpen in de culturele sector zal impact hebben op de aantrekkelijkheid van de binnenstad, zowel voor bedrijven als inwoners en toeristen. Een bloeiende culturele sector versterkt de economische vitaliteit van Dordrecht. Daarnaast verbindt cultuur mensen.

Effect in de samenleving

De genoemde mogelijkheden hebben verschillende effecten. Besparen op bedrijfsvoering kan indirecte effecten hebben. Als gevolg van de efficiencymaatregelen kunnen sommige diensten, samenwerkingen of activiteiten hierdoor wellicht minder frequent of niet meer aangeboden worden.

2.2.10 Opkoopbescherming en inspecties huisvesting

Inhoudelijke toelichting

We stoppen met handhaven van opkoopbescherming en stoppen met inspecties van de huisvesting.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid heeft effect op de opkoopbescherming die inging op 14 maart 2022.

Effect in de samenleving

Het stoppen met het handhaven op de opkoopbescherming heeft effect op de beschikbaarheid van betaalbare koopwoningen.

3 Programma 3 – Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht

3.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
3.2.1	Rioolheffing grootverbruik	200	200	200	200
3.2.2	Versoberen kwaliteit groenonderhoud	125	200	275	350
3.2.3	Speelvoorzieningen alleen in parken	100	100	100	100
3.2.4	Openbare verlichting verleden	-	40	130	230
3.2.5	Hondenbelasting verhogen	-	100	100	100
3.2.6	Opheffen dierparkjes	60	60	60	60
3.2.7	Sluiten Sterrenwacht	130	130	130	130
3.2.8	Afkoop onderhoud nieuwe openbare ruimte	-	-	-	400
3.2.9	Kwijtscheldingsbeleid van sociaal beleid naar tarieven	1.000	1.000	1.000	1.000
	Totale	1.615	1.830	1.995	2.570

3.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

3.2.1 Rioolheffing grootverbruik

Inhoudelijke toelichting

Op rioolheffing grootverbruik zit een maximum op het tarief voor waterverbruik van 150.000 m3. Bij het verwijderen of verlagen van deze maximumgrens wordt de opbrengst rioolheffing anders verdeeld: de tarieven voor andere gebruikers kunnen omlaag. Het verwijderen van deze maximumgrens dient vastgelegd te worden in de verordening lokale heffing, dit kan op zijn vroegst per 1 januari 2026.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De verwachting is dat deze maatregel breed maatschappelijk draagvlak heeft, maar niet voor grootverbruiker(s) die meer gaan betalen.

3.2.2 Versoberen kwaliteit groenonderhoud

Inhoudelijke toelichting

We verlagen de beeldkwaliteit van het groenonderhoud in de openbare ruimte van niveau B naar C en voor de binnenstad, winkelcentra en De Hoven verlagen we de beeldkwaliteit van niveau A naar C. Daarnaast treffen we de volgende maatregelen: het niet meer plaatsen van kerstbomen, bloembakken, kerstverlichting en objectverlichting.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel heeft effect op het politiek akkoord 'Focus op een duurzame en groene stad'.

Effect in de samenleving

Een lager kwaliteitsniveau kan leiden tot meer klachten.

3.2.3 Speelvoorzieningen alleen in parken

Inhoudelijke toelichting

We onderhouden alleen nog speelvoorzieningen in de parken en grootstedelijke speelvoorzieningen. Daarbij zetten we in op kwalitatieve ontmoetingsplekken met de fysieke inrichting die dat vraagt. Overige speelplekken onderhouden we niet meer. We voeren wel de jaarlijks verplichte wettelijke inspectie uit. Bij veiligheidsissues worden de speelplekken afgezet (niet verwijderd). Daarnaast investeren we niet in nieuwe speelvoorzieningen. Op termijn neemt het aanbod van voorzieningen met 80% af.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel heeft effect op de sportvisie en het politiek akkoord: "Veilige, leefbare en levendige stad".

Effect in de samenleving

De maatregel zal een grote hoeveelheid klachten meldingen tot gevolg hebben. Ook leidt deze maatregel tot grotere druk op de speelvoorzieningen in de parken die wel onderhouden worden.

3.2.4 Openbare verlichting versneld verleden

Inhoudelijke toelichting

We zorgen voor lagere energiekosten en onderhoudskosten op openbare verlichting. Dit doen we door versneld over te gaan tot 'verledding' van de Dordtse openbare verlichting.

Effect op de politieke doelstellingen

Door versnelde toepassing van ledverlichting is er versneld minder energieverbruik: ten opzichte van 2024 oplopend van 450.000 KWh in 2025 tot 1.900.000 KWh (49%) eind 2028. Dit past binnen het huidige politiek akkoord: "Focus op een duurzame en groene stad".

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

3.2.5 Hondenbelasting verhogen

Inhoudelijke toelichting

De hondenbelasting is in 2023 tijdelijk op 0 gezet, gedurende de periode van het politiek akkoord dat loopt tot 2026. Vanaf 2027 staat de hondenbelasting weer in de begroting. De hondenbelasting wordt ingezet voor de kosten van de uitvoering van het hondenbeleid. We verhogen de hondenbelasting om meer kostendekkend te zijn.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel heeft geen direct effect op het politiek akkoord, omdat de invoering in 2027 is.

Effect in de samenleving

De maatregel kan leiden tot maatschappelijke discussie, gelet op het alleen belasten van honden.

3.2.6 Opheffen dierparkjes

Inhoudelijke toelichting

Door het opheffen van de dierparkjes vervallen de kosten voor verzorging (voeren, schoonmaken, dierenartskosten) van de dieren en het onderhoud van een deel van het park komt te vervallen. Voor de dieren moet een andere locatie gezocht worden.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel heeft geen direct effect.

Effect in de samenleving

Dierparkjes vervullen een sociale functie in de stad die komt te vervallen.

3.2.7 Sluiting Sterrenwacht

Inhoudelijke toelichting

We stoppen met de subsidie aan Stichting Sterrenwacht Mercurius. Naar verwachting stopt de stichting met haar activiteiten, waardoor het pand uiteindelijk terugkeert in beheer van de gemeente. Het vinden van een nieuwe huurder vergt tijd vanwege de locatie van het huidige pand en de verduurzaming die gedaan moet worden aan het pand. Alternatief is het slopen en saneren van de grond.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

We verliezen een locatie met educatieve functie uniek voor de regio. De maatregel is niet terug te draaien.

3.2.8 Afkoop onderhoud nieuwe openbare ruimte

Inhoudelijke toelichting

Ontwikkelaars zijn vaak aan zet om de openbare ruimte te ontwikkelen en/of te financieren. Bij nieuwe ontwikkelingen nemen we het onderhoud van de openbare ruimte mee in de aanbesteding voor een bepaalde tijd. Dit verlaagt de lasten voor de gemeente voor het onderhouden van de openbare ruimte.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

3.2.9 Kwijtscheldingsbeleid van sociaal beleid naar tarieven

Inhoudelijke toelichting

De raad heeft de huidige nota Lokale Heffingen in oktober 2021 vastgesteld. Sindsdien houden we bij het berekenen van de kostendekkendheid van lokale heffingen geen rekening meer met de kosten van de kwijtscheldingen. En sindsdien vallen kwijtscheldingen beleidsmatig onder het sociaal domein (i.c. minimabeleid).

Voorgesteld wordt om deze stelselwijziging -die destijds budgettair neutraal was voor zowel de gemeente Dordrecht als de Dordtse huishoudens- terug te draaien. Hierdoor daalt de kostendekkendheid van de lokale heffingen en ontstaat nu ruimte om de opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing te verhogen naar maximaal 100% kostendekkendheid.

De kosten voor kwijtschelding worden bij deze ombuiging volledig neergelegd bij de betalende huishoudens, die een aanslagbiljet voor afvalstoffen- en rioolheffing ontvangen. Zij gaan dan een hoger tarief voor de afvalstoffen- en rioolheffing betalen. Een eerste globale berekening van de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) komt uit op € 38 - € 40 extra per huishouden.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De lokale lastendruk neemt toe.

4 Programma 4 – Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht

4.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
4.2.1	Meer Participatieplekken	200	200	200	200
4.2.2	Wijkgericht aanbesteden van Wmo en Jeugdhulp	-	250	500	750
4.2.3	Uitbreiden capaciteit Essenhof om inkomsten te verhogen	100	200	200	200
4.2.4	Tarieven sportaccommodaties verhogen	20	25	30	30
4.2.5	Armoedebeleid en minimeleid	-	570	570	570
4.2.6	Was-service	775	775	775	775
4.2.7	Collectief vraagafhankelijk vervoer	125	250	375	500
4.2.8	Subsidies Sociaal Domein herijken	135	510	680	850
4.2.9	Woningaanpassingen terugbrengen	200	200	200	200
4.2.10	Verminderen communicatie sociaal domein	65	65	65	65
4.2.11	Ombuigingskansen dienstverlening Dienst Gezondheid & Jeugd	100	100	100	100
4.2.12	Beperkt participeren in de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)	750	750	750	750
4.2.13	Subsidies Zwembadhuur	80	155	155	155
4.2.14	(Top)sportevenementen	90	90	90	90
4.2.15	Minder inzetten op promotie sport	60	60	60	60
4.2.16	Bijstellen opgave Samen voor Gezond en Lokale Impuls Jeugd	100	145	145	145
4.2.17	No-shows jeugdhulp en Wmo	-	250	250	250
4.2.18	Jeugdhulpvervoer (extra kosten voorkomen)	50	50	50	50
4.2.19	Minder aanbod jeugdhulp	-	500	500	500
4.2.20	Alternatieve dekking "Nu Niet Zwanger"	-	65	65	65
4.2.21	Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning	-	350	725	1.250
4.2.22	Algemene voorziening scootmobielen & deelscootmobiel	250	500	750	1.250
4.2.23	Beschikingsvrije dagbesteding	-	100	300	500
4.2.24	Lichte algemene begeleiding naar algemene voorziening	100	300	500	500
4.2.25	Drechthopper: aantal kilometers terugbrengen en tarief gelijkstellen aan OV-tarief	250	250	250	250
4.2.26	Drechthopper: bundelen van ritten en verkorten reserveringstijd	250	250	250	250
4.2.27	Beschermd wonen - Realistischer begroten maatwerkvoorzieningen	245	245	245	245
4.2.28	Beschermd wonen - Realistischer begroten regionale budgetten	230	230	230	230
4.2.29	Beschermd wonen - Overhead doorbelasten aan regiogemeenten	300	600	600	600
4.2.30	Bouwverordening aanpassen aan de doelgroep	-	50	50	50
4.2.31	Urgentieregeling aangepaste woningen beter coördineren	-	100	100	100
	Totale	4.475	8.185	9.760	11.530

4.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

4.2.1 Meer Participatieplekken

Inhoudelijke toelichting

We faciliteren en subsidiëren 335 participatieplekken bij 32 Dordtse leerwerkbedrijven. Hier kunnen (kwetsbare) vrijwilligers onder begeleiding meedoen en onder andere op deze manier een betekenisvolle bijdrage leveren aan de samenleving.

Dit aanbod ligt inhoudelijk dicht bij de arbeidsmatige en ontwikkeldagbesteding Wmo. Die is echter significant duurder. Ook onderzoeken we of het een goedkoper alternatief kan zijn voor situaties waarin de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GRS) re-integratie instrumentarium inzet in kader

van de participatiewet, zonder dat dit leidt tot uitstroom uit de bijstand (bijvoorbeeld in geval de afstand tot de arbeidsmarkt te groot is).

Afbouw van dagbesteding via toeleiding naar participatieplekken én geen inzet van re-integratie instrumenten voor inwoners met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt, leidt tot een verlaging in de gemeentelijke bijdrage aan de GRS. Als alternatief breiden we het aantal participatieplekken uit, hetgeen kostenverhogend is. Per saldo levert dit een besparing, omdat de participatieplekken een stuk goedkoper zijn.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid past in het Politiek Akkoord 2022-2026, waar we enerzijds zoveel mogelijk mensen naar een baan willen begeleiden, maar anderzijds ook inzetten op normaliseren en meedoen: aansluiten bij de mogelijkheden die inwoners hebben.

Effect in de samenleving

Iedereen doet mee naar vermogen en levert hiermee een betekenisvolle bijdrage aan de samenleving. Meer ruimte voor aanwakkeren vrijwillige inzet en versterken van sociale cohesie.

4.2.2 Wijkgericht aanbesteden van Wmo en Jeugdhulp

Inhoudelijke toelichting

Door wijkgericht aan te besteden (en het inperken van de vrije keuze) kunnen aanbieders veel effectiever werken. We kunnen beter inspelen op de behoeften in een wijk en het is handig voor de planning (efficiëntere vervoersstromen). Er lopen nu al verschillende aanbestedingen met verschillende tijdspaden. Deze ombuiging moet in via het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal en de Dienst Gezondheid & Jeugd lopen; Dordrecht kan dit niet alleen beslissen, maar zal hiervoor een meerderheid in de regio moeten organiseren. We kijken naar een trapsgewijze invoering.

Effect op de politieke doelstellingen - beleidsdoelstellingen

Deze ombuigingsmogelijkheid past in het Politiek Akkoord 2022-2026, waarin we veel aandacht hebben voor wijk- en gebiedsgericht werken. We kunnen veel beter sturen op de doelen en sneller reageren. Ook zal de aanbesteding uitmonden in minder wachtlijsten.

Effect in de samenleving

Voor inwoners wordt de hulp overzichtelijker en eenduidiger. Wel beperkt de aanbesteding de keuzevrijheid voor de inwoner en kan het een breuk betekenen in bestaande relaties tussen professionals en cliënten.

4.2.3 Uitbreiden capaciteit Essenhof om inkomsten te verhogen

Inhoudelijke toelichting

Momenteel zijn er veel aanvragen bij de Essenhof, maar onvoldoende personeel. Door de personele capaciteit en expertise uit te breiden, kunnen de inkomsten per saldo stijgen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.4 Tarieven sportaccommodaties verhogen

Inhoudelijke toelichting

We verhogen de tarieven voor het huren van buitensportaccommodaties (velden, atletiek e.d.) en binnensportaccommodaties (sport -en spelzalen) voor particulieren en commerciële gebruikers.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel kan een indirect effect hebben op het sportbeleid en gezondheidsbeleid.

Effect in de samenleving

Bepaalde voorzieningen kunnen minder gebruikt gaan worden of organisaties kunnen de verhoging doorrekenen naar hun leden. Een bijkomend effect kan zijn dat er minder Dordtenaren sporten en/of bewegen.

4.2.5 Armoedebelief en minimabeleid

Inhoudelijke toelichting

Dordrecht is de enige gemeente in de Drechtsteden die de verruiming van de minimaregelingen incidenteel gefinancierd heeft. De andere gemeenten hebben dit structureel gedaan. De GR Sociaal begroot de verruimde minimaregelingen ook als structureel beleid in de meerjarenbegroting. Omdat de begroting van de GR Sociaal één op één overgenomen is in onze lokale begroting is er een te hoog bedrag in onze begroting opgenomen vanaf 2027. Onze begroting wordt conform raadsvoorstel teruggebracht naar voorzieningenniveau 2022 wat een besparing oplevert.

Daarnaast geven we de tegoeden van het SMS-kinderfonds niet voor 100% uit (geen volledig bereik). Door minder in te zetten op het optimaliseren van het bereik kan bespaard worden.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel gaat in tegen de ambitie die het college in het politiek akkoord heeft geformuleerd; focus op bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Het gaat ook in tegen de integrale visie Sociaal Domein (bestaanszekerheid als basis). Het vergroten van het bereik van regelingen was hierbij een belangrijk aandachtspunt. Met deze maatregel grijp je in op die ambitie.

Effect in de samenleving

Een belangrijke voorwaarde om bestaanszekerheid te krijgen is voldoende en voorspelbaar inkomen en hulp bij (beginnende) schulden. Inwoners ervaren voortdurende stress wanneer de inkomenspositie niet op orde is. Deze voortdurende stress leidt tot hogere zorgkosten. Dit kan door deze maatregel in iets grotere mate gaan spelen.

4.2.6 Was-service

Inhoudelijke toelichting

Door de uitvoering van de was-service vanuit de Wmo te beleggen in een algemene voorziening kan bespaard worden binnen de Wmo.

Inwoners met een indicatie wassen binnen huishoudelijke ondersteuning zullen hun vieze wasgoed enkele dagen kwijt zijn voordat het schoon terugkomt. Er is een uitzondering voor inwoners waarbij het door hun ziektebeeld vaker nodig is om hun kleding te wassen. Bij deze groep blijft wassen binnen de huishoudelijke ondersteuning. Volgens raadsbesluit zal kleding in de was-service niet meer gestreken worden. Hier zal vanuit inwoners mogelijk nog reactie op komen. Per waszak zullen inwoners een eigen bijdrage moeten betalen.

Ook deze mogelijkheid kan de gemeente Dordrecht niet zelfstandig doorvoeren; er zal regionaal draagvlak voor moeten zijn. Daarnaast zijn er afspraken dat bij uittreden desintegratiekosten verschuldigd zijn.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel past bij de uitgangspunten van de integrale visie Sociaal Domein.

Effect in de samenleving

Er kan ontevredenheid leven bij inwoners over ongestreken kleding en de eigen bijdrage.

4.2.7 Collectief vraagafhankelijk vervoer

Inhoudelijke toelichting

We stoppen met de voorziening collectief vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper en Wijkhopper) via Stroomlijn. Met de regeling kunnen reizigers (met een handicap, beperking of psychische

aandoening) vervoer aanvragen voor primair een sociaal doel. Dit vervalt dus. Een alternatief is om de tarieven van de regeling te verhogen (verdubbelen) of de mogelijkheden te versmallen. Dit voorstel is aanvullend op voorstellen op vervoer die elders in dit document zijn opgenomen.

Effect op de politieke doelstellingen

Het stoppen met het collectief vraagafhankelijk vervoer is tegenstrijdig met de integrale visie Sociaal Domein, waarbij we inwoners stimuleren om naar vermogen mee te doen aan de samenleving.

Effect in de samenleving

Het kan een negatief effect hebben op het welzijn van de doelgroep en mogelijk indirect leiden tot extra uitgaven op andere terreinen binnen de Wmo.

4.2.8 Subsidies sociaal domein herijken

Inhoudelijke toelichting

We besparen € 850.000 op grote subsidies binnen het sociaal domein. Dit is inclusief de verwerking van de ombuiging (ander ombuigingsvoorstel) om 3% van de toegestane indexering voor subsidies niet toe te kennen.

Het totaal aan subsidies in het sociaal domein is € 25 miljoen. Het gaat voor een groot deel om wettelijke taken en om subsidie voor activiteiten die de afgelopen periode tot stand zijn gekomen om de druk op de veelal duurdere wettelijke taken (bijvoorbeeld de maatwerkvoorzieningen Wmo) te dempen en te verlagen. Circa 80% van onze subsidies gaat naar 20% van het totaal aan subsidie-ontvangende organisaties. Het bedrag van € 850.000 is stevig en is het meest kansrijk om te realiseren derhalve bij het deel waar het meeste naar toe gaat. Deze organisaties zullen veelal ook meer ruimte hebben om een besparing door te kunnen voeren en op te kunnen vangen. We richten ons op de grootste subsidieontvangers (vanaf € 100.000). Dit betreft ongeveer 21 organisaties en in totaal zo'n € 18 miljoen. We zoeken naar besparingen primair op basis van een inhoudelijk afwegingskader. Een deel van besparingen wordt regionaal gedeeld.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Beëindiging en/of verlaging van subsidies zal neerslaan bij maatschappelijke partners en inwoners die gebruik maken van het gesubsidieerde aanbod van die partners.

4.2.9 Woningaanpassingen terugbrengen

Inhoudelijke toelichting

We vergoeden kleine aanpassingen in woningen niet meer (bijvoorbeeld drempelhulpen) in het kader van eigen verantwoordelijkheid nemen en het normaliseren van de hulpvraag. We kijken hoe we voor minima uitzonderingen kunnen maken.

We maken bij grote woningaanpassingen verschil tussen inwoners met levensbrede en levenslange beperkingen en inwoners met beperkingen die horen bij het ouder worden.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Het niet meer vergoeden van kleine aanpassingen kan leiden tot onvrede bij inwoners.

4.2.10 Verminderen communicatie sociaal domein

Inhoudelijke toelichting

Binnen het sociaal domein wordt geld uitgegeven aan verschillende communicatie-uitingen. Variërend van bewustwordingscampagnes, bijvoorbeeld tijdens speciale weken in het jaar (Week

van de Opvoeding, Stoptober, Week van Respect), tot het opmaken van (publieksversies) van beleidsstukken. We willen op deze kosten besparen om twee redenen.

- De lokale communicatie-uitingen hebben weinig effect (lees: worden weinig gelezen/gezien en brengen dus nauwelijks gedragsveranderingen teweeg bij inwoners), in het bijzonder bij inwoners in de meest kwetsbare situaties;
- We zien het als taak van de landelijke overheid om bewustwordingscampagnes te ontwikkelen (à la Postbus 51).

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.11 Ombuigingskansen dienstverlening Dienst Gezondheid & Jeugd

Inhoudelijke toelichting

We bezien hoe we de basisdienstverlening van de Dienst Gezondheid & Jeugd kunnen beperken. Het gaat om de onderdelen GGD, Leerplicht & Voortijdig Schoolverlaten, Veilig Thuis en de Serviceorganisatie Jeugd.

Gezondheidsbevordering is een wettelijke taak vanuit de wet publieke gezondheid. De wet schrijft echter geen ambitieniveau voor en spreekt van 'preventieprogramma's' in brede zin. Het bereiken van doelen rondom gezondheid is mede afhankelijk van rijksbeleid. Wij werken o.a. aan rookvrije omgevingen, het tegengaan van overgewicht en gezonde scholen/kinderopvang. Op veel onderdelen ontbreekt stevig rijksbeleid (suikertaks, btw-verlaging op groente en fruit, et cetera) waardoor lokale activiteiten minder effect sorteren.

Een deel van deze activiteiten kan beleidsmatig verankerd worden in plannen van scholen en opvang, waardoor coördinatie van de activiteiten door de GGD minder noodzakelijk is. Bijvoorbeeld door afspraken te maken over deelname aan Nijntje-beweegt en het stimuleren van gezond eten en drinken.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Deze ombuigingsmogelijkheid betekent een verschraving van het preventief zorgaanbod.

4.2.12 Beperkt participeren in de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)

Inhoudelijke toelichting

Het geheel of gedeeltelijk niet meer participeren in de Brede Regeling Combinatiefuncties resulteert (op termijn) in een bezuiniging van het gemeentelijke cofinancieringsdeel voor deze regeling.

Het rijk bekostigt 40% vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (onderdeel van de Brede SPUK). De overige 60% wordt deels vanuit de algemene middelen van de gemeente, deels door andere rijksmiddelen (GALA, Preventie met gezag) en deels door partijen uit het maatschappelijk middenveld (o.a. onderwijs, sportbonden, verenigingen) bekostigd.

Als het gemeentelijke deel wordt wegbezuinigd dan vervalt ook de bijbehorende rijksbijdrage.

Effect op de politieke doelstellingen

Door te bezuinigen op de BRC, kunnen de ambities in programmalijn 2 van de Sportvisie (Een leven lang Sportplezier) zeer beperkt of niet worden uitgevoerd.

Effect in de samenleving

Verschraving van het stimuleren van een gezonde leefstijl onder meer door het vervallen van sportcoaches.

4.2.13 Subsidies Zwembadhuur

Inhoudelijke toelichting

We verlenen geen subsidie meer aan sportverenigingen voor het huren van badwater in de Sportboulevard.

Daarnaast hebben we gekeken naar schoolzwemmen. Het contract met Optisport eindigt op 1 april 2030. In dit contract is het huren van het badwater voor schoolzwemmen opgenomen op alle werkdagen van 8:15-15:00.

Effect op de politieke doelstellingen

Deze maatregel heeft geen direct effect.

Effect in de samenleving

Het beëindigen van de subsidie aan sportverenigingen leidt tot minder vitale verenigingen. Wij verwachten dat het bestaansrecht van de verenigingen in het geding komt. Wanneer dit leidt tot afname van badwater door verenigingen in de Sportboulevard heeft dit tevens effect op de exploitatie van de Sportboulevard bij exploitant Optisport.

4.2.14 (Top)sportevenementen

Inhoudelijke toelichting

Geen (top)sportevenementen meer organiseren en faciliteren.

Effect op de politieke doelstellingen

Doelen in de sportvisie onder ambitie 7 "Topsport maakt schapetrots" kunnen niet meer worden gerealiseerd.

Effect in de samenleving

Inwoners van Dordrecht worden niet langer geïnspireerd door het bijwonen van topsportevenementen.

4.2.15 Minder inzetten op promotie sport

Inhoudelijke toelichting

Er wordt minder of niet langer ingezet op marketing en promotie van sport in Dordrecht.

De Dordt sport portal is een belangrijk digitaal communicatiemiddel voor alle activiteiten en inhoudelijke campagnes binnen het product sport. Een hierop aanvullend marketingbudget zet de diverse campagnes op de kaart binnen de stad. Denk aan onderwerpen als sociaal veilige sport en onderzoeken, waaronder bijvoorbeeld het monitoren van deelname aan activiteiten.

Ook gaat het om een sponsorcontract op grond van de ambassadeursfunctie van FC Dordrecht. In dit contract is o.a. opgenomen dat de gemeente 500 kaarten voor maatschappelijke doeleinden ontvangt. Deze kaarten worden gebruikt om Dordtenaren in kwetsbare posities uit te nodigen voor een wedstrijd van het eerste elftal, u kunt hierbij denken aan minima, maar ook jongeren die deelnemen aan de diverse sociale programma's die worden uitgevoerd door de MVO van Energiek Dordt.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De budgetten vormen een belangrijke ondersteuning van de sportactiviteiten. Door minder te communiceren is de kans reëel dat de activiteiten een minder groot bereik en dus deelname krijgen.

4.2.16 Bijstellen opgave Samen voor Gezond en Lokale Impuls Jeugd

Inhoudelijke toelichting

De opgave Samen voor Gezond is één van de opgaven binnen de Dienst Gezondheid & Jeugd (DGJ). We zien al een aantal jaar dat er budget overblijft op deze opgave. In de opgave worden velerlei gezondheid bevorderende activiteiten uitgevoerd door de GGD ZHZ.

Ook zien we jaarlijks dat er budget overblijft op de lokale Impuls jeugd(hulp). Dit budget is bedoeld om flexibel in te zetten voor (preventieve) investeringen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.17 No-shows jeugdhulp en Wmo

Inhoudelijke toelichting

Er zijn met enige regelmaat no shows in de jeugdhulp en zorgverlening vanuit de Wmo. We willen aanbieders efficiënter laten werken, omdat deze no shows leiden tot productiviteitsverlies. Door cliënten/ouders/verzorgers hier zelf verantwoordelijk voor te maken en hier zelf voor laten betalen verwachten we een gedragsverandering en minder no shows. In de tarieven die we betalen aan aanbieders zit een opslag voor no show, die we eruit halen. Door een lager aantal no shows kan de caseload bij aanbieders omhoog. Het eventueel in rekening brengen van de no show kosten bij cliënten is aan de aanbieders (zoals bij tandarts, ziekenhuis en dergelijke).

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Het kan leiden tot een gedragsverandering (op basis van de dreiging van een rekening) en tot extra geldproblemen leiden bij kwetsbare inwoners.

4.2.18 Jeugdhulpvervoer (extra kosten voorkomen)

Inhoudelijke toelichting

Door weinig combinatiemogelijkheden in het jeugdhulpvervoer zijn er op dit moment veel soloritten (75% regionaal). Dit drukt zowel op de middelen als op het personeel (chauffeurs). Met verschillende maatregelen zetten we in op normaliseren en de verantwoordelijkheid van ouders. De verordening Jeugdhulp zal hiervoor moeten worden aangepast.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De toegankelijkheid en vanzelfsprekendheid van jeugdhulpvervoer zal merkbaar afnemen voor ouders. Meer ouders zullen zelf moeten rijden of bijvoorbeeld een beroep moeten doen op hun sociaal netwerk. De druk bij taxibedrijven zal juist afnemen, waardoor de kwaliteit verbetert.

4.2.19 Minder aanbod jeugdhulp

Inhoudelijke toelichting

We stoppen met het niet-wettelijke aanbod aan jeugdhulp en beperken ons dus tot het wettelijk minimum volgens de Jeugdwet. Hiervoor is eerst meer inzicht nodig in de mogelijkheden die de huidige wet- en regelgeving biedt, en in de uitwerking in de praktijk.

Effect op de politieke doelstellingen – beleidsdoelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

De toegankelijkheid en vanzelfsprekendheid van jeugdhulp zal merkbaar afnemen voor Dordtse ouders. Er kunnen mogelijk regionale verschillen ontstaan tussen gemeenten (hulp in de ene gemeente wel beschikbaar, in de andere niet).

4.2.20 Alternatieve dekking "Nu Niet Zwanger"

Inhoudelijke toelichting

De Dienst Gezondheid en Jeugd voert regionaal het programma "Nu Niet Zwanger" uit. De lokale dienstverleningsovereenkomst voor Dordrecht voor 2025 wordt voor één jaar afgesloten en kost € 66.000.

Onze regio krijgt waarschijnlijk budget van VWS/GGD GHOR om in te zetten rondom dit thema. Er wordt gesproken over € 300.000 (totaalbedrag) voor in 2025/2026. Hiermee kunnen we mogelijk een deel van de werkzaamheden bekostigen. Dit willen we onderzoeken.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.21 Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning

Inhoudelijke toelichting

De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen staat gepland voor 1 januari 2027. Om hier een voorschot op te nemen, richten we een algemene voorziening 'huishoudelijke ondersteuning' op waarbij we een eigen bijdrage vragen. Voor minima kan een tegemoetkoming worden geregeld. Via de algemene voorziening bieden we vooral een alternatief voor de groep met lichte huishoudelijke ondersteuning, waarbij 2 uur per 2 weken ondersteuning afdoende is. Voor de algemene voorziening is een lichte toets afdoende. Bij een hogere behoefte kan alsnog een maatwerkvoorziening worden geboden via de GR Sociaal.

Daar er in de maatwerkvoorziening een palet aan aanbieders is waaruit een inwoner kan kiezen, zal de algemene voorziening minder keuzevrijheid aanbieden. Het aanpassen van de diverse onderdelen van de Wmo naar een algemene voorziening kan tot een forse kostenstijging leiden voor inwoners. Op dit moment betalen mensen een eenmalig abonnementstarief van € 21 per maand ongeacht het aantal uren dat wordt geleverd. Een goede uitvoeringstoets of maatwerk bij onze kwetsbare inwoners is nodig.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Deze ombuigingsmogelijkheid kan leiden tot onvrede onder inwoners, omdat zij meer eigen kosten gaan maken voor zorg. Mogelijk zal een deel de schoonmaak op een andere manier regelen of achterwege laten.

4.2.22 Algemene voorziening scootmobielen & deelscootmobiel

Inhoudelijke toelichting

We maken een algemene voorziening van de scootmobielen in bruikleen met een maandelijkse bijdrage. Indien inwoners in een complex van een woningcorporatie wonen zijn er deelscootmobielen beschikbaar, waarbij de maandelijkse bijdrage lager is. Inwoners met een scootmobiel kunnen niet langer gebruik maken van de Drechthopper/Wijkhopper.

Invoering van deelscootmobielen kan een mogelijke oplossing zijn voor de huidige stallingsproblematiek.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Een hogere eigen bijdrage kan leiden tot onvrede onder inwoners. Inwoners met een deelscootmobiel komen voor de mogelijkheid dat er niet direct een scootmobiel beschikbaar is (vraagt om afstemming met andere bewoners).

4.2.23 Beschikkingsvrije dagbesteding

Inhoudelijke toelichting

Bij indicatievrije dagbesteding geef je meer ruimte aan de inwoner om elkaar te ontmoeten. Dit verkleint de eenzaamheid en stimuleert onderlinge contacten. Een beschikkingsvrije dagbesteding brengt inwoners van verschillende niveaus en doelgroepen samen. Inwoners kunnen makkelijker op hun eigen kracht aan worden gesproken en kunnen elkaar ondersteunen. Je kunt de geïndiceerde doelgroep meer dan nu combineren met vrije inloop, participatie, welzijn en ontwikkelen naar werk.

Uiteraard is niet iedere doelgroep makkelijk te mixen. En als we gaan mixen moeten we aandacht hebben voor het doorbreken van stigma's/labels van mensen met een beperking.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Meer inwoners kunnen naar een vorm van dagbesteding.

4.2.24 Lichte algemene begeleiding naar algemene voorziening

Inhoudelijke toelichting

Lichte vormen van individuele begeleiding (IB0 en IB1) worden als algemene voorziening aangeboden. Het maakt de zorg laagdrempeliger, er kan een betere koppeling gelegd worden met het voorliggend veld en een efficiëntere inzet van onze middelen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving. Het vergt wel voorbereidingstijd van onze lokale partners om alternatief (collectief) aanbod te kunnen bieden.

4.2.25 Drechthopper: aantal kilometers terugbrengen en tarief gelijkstellen aan OV-tarief

Inhoudelijke toelichting

We stellen voor om het aantal toegestane kilometers te beperken en het tarief te verhogen (gelijk te tellen aan het OV-tarief). Op dit moment kunnen inwoners 25 kilometer per rit reizen met de Drechthopper. Vanaf 25 kilometer is er een landelijke voorziening (Valys). We onderzoeken of we de lange ritten kunnen inperken en/of kostendekkend te maken.

Het verhogen van de tarieven zal het lastiger maken om het vervoer te betalen. Er zijn echter ook andere regelingen waarvan gebruik gemaakt kan worden. Zo zijn vervoerskosten voor onder andere medische bezoeken fiscaal aftrekbaar, het initiatief Automaatje van de ANWB gaat in 2025 van start en de E-wheels karretjes.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel kan indirect effect hebben op een doel in de integrale visie Sociaal Domein, waarbij we inwoners stimuleren om mee te doen aan de samenleving.

Effect in de samenleving

De beperking van het aantal kilometers kan een negatief effect hebben op het welzijn van de doelgroep.

4.2.26 Drechthopper: bundelen van ritten en verkorten reserveringstijd

Inhoudelijke toelichting

Ritten naar bijvoorbeeld de markt, de woningboulevard worden gebundeld op vaste momenten. Dit bespaart op vele losse ritten en er is een duidelijk overzicht van vaste tijden en routes. Daarnaast zetten we de reserveringstijd op 24 uur in plaats van de huidige 6 uur. Dit maakt de inzet beter planbaar, waardoor wij efficiencywinst weten te behalen.

Effect op de politieke doelstellingen

De maatregel kan indirect effect hebben op een doel in de integrale visie Sociaal Domein, waarbij we inwoners stimuleren om mee te doen aan de samenleving.

Effect in de samenleving

Inwoners zullen moeten wennen aan deze versobering en zelf beter moeten plannen/schikken naar het aanbod. Het zal in beperkte mate hun bewegingsvrijheid beïnvloeden.

4.2.27 Beschermd wonen – Realistischer begroten maatwerkvoorzieningen

Inhoudelijke toelichting

Door realistischer te begroten bij maatwerkvoorzieningen kunnen we "lucht" uit de begroting halen en naar verwachting € 700.000 te bezuinigen. 35% hiervan komt ten goede aan de gemeente Dordrecht.

Deze besparing is haalbaar tot 2029 daar de verwachting is dat het financiële voordeel als "voordeelgemeente" bij de herverdeling van middelen vervalst.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.28 Beschermd wonen – Realistischer begroten regionale budgetten

Inhoudelijke toelichting

Op de regionale budgetten voor BW&O wordt op een aantal plekken ruim begroot. Door een meer realistische begroting verwachten we vrijval van middelen. 35% van deze middelen komen ten goede aan de gemeente Dordrecht. Het gaat hier om het niet uitgeven van deze middelen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.29 Beschermd wonen – Overhead doorbelasten aan regiogemeenten

Inhoudelijke toelichting

Sinds de start van de centrumgemeente rol van Dordrecht in 2015 maakt de gemeente personele kosten voor het uitvoeren van deze rol. Tot voor kort belastte de gemeente Dordrecht de overhead op de personele kosten niet door aan de individuele gemeenten in de regio (Zwijndrecht, Alblasserdam, Papendrecht, Hardinxveld, HIA, Sliedrecht, Gorinchem, Molenlanden en Dordrecht). We gaan per 2024 met terugwerkende kracht starten met het structureel doorbelasten van deze kosten op een percentage van 79%.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

4.2.30 Bouwverordening aanpassen aan de doelgroep

Inhoudelijke toelichting

In de (concept) woonzorgvisie komt naar voren dat er de aankomende jaren een grote vraag is naar wooncomplexen voor de oudere inwoners en inwoners met een beperking. We zien in de praktijk al een toename van deze woningen. Oud worden komt met gebreken, wij zien dan ook een grotere vraag aan woningaanpassingen bij de doelgroep 65+. Op dit moment staan er in de bouwverordening geen eisen waar de woningen, voor deze doelgroep, aan moeten voldoen. Dit geeft de aannemer/verhuurder de mogelijkheid om te bouwen zonder aanpassingen op de doelgroep.

Hierdoor wordt er nu vanuit de Wmo aan de achterkant geïnvesteerd in aanpassingen. Een aanpassing in het bouwbesluit zou dit moeten voorkomen.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Woningen voor ouderen kunnen mogelijk duurder aangeboden worden door de aanpassingen die worden doorgevoerd. Mogelijk motiveert het ouderen om te verhuizen naar deze aangepaste woningen waardoor er andere woningen vrijkomen voor andere doelgroepen.

4.2.31 Urgentieregeling aangepaste woningen beter coördineren

Inhoudelijke toelichting

In het huidige urgentie systeem worden nu nog te vaak aangepaste woningen toegewezen, aan de mensen die deze nodig niet nodig hebben. De valide inwoner gaat wonen in een woning geschikt voor de mindervalide inwoner. Door het beperkte aanbod mindervalide woningen grijpt de doelgroep mindervalide op deze momenten mis. De mindervalide inwoner woont daardoor nu te vaak in een ongeschikte woning. Deze moet dan op kosten van de Wmo worden aangepast. Bij een betere monitoring en een aanpassing in het urgentiesysteem, zouden mindervalide woningen, alleen aan mindervalide inwoners kunnen worden toegekend.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Woningen kunnen mogelijk duurder aangeboden worden door de aanpassingen die worden doorgevoerd.

5 Programma 5 – Lerend en Ondernemend Dordrecht

5.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
5.2.1	Inwonerbijdrage Dienst Gezondheid & Jeugd afschaffen	90	90	90	90
5.2.2	Ondernemersfonds - Ondernemers aan het stuur	100	200	200	200
5.2.3	Veilen schaarse vergunningen	100	100	100	100
5.2.4	Economie - bijdrage Stichting DEAL	120	120	120	120
5.2.5	Bibliotheek: sluiting van 1 of meerdere locaties	140	140	140	140
	Totale	550	650	650	650

5.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

5.2.1 Inwonerbijdrage Dienst Gezondheid & Jeugd afschaffen

Inhoudelijke toelichting

Voor de wettelijke taken van de Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) stellen we, naast rijksmiddelen, geen extra middelen via een inwonerbijdrage beschikbaar. De DG&J ontvangt namelijk deze middelen omdat ze niet voldoende geld krijgen van het Rijk voor de uitvoering van de wettelijke taken. Deze maatregel is in lijn met de bestuursopdracht die inmiddels is verstrekt. Het gaat hier overigens om onderwijs-gerelateerde taken, zoals het Doorstroompunt (RMC) en het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect voor de samenleving.

5.2.2 Ondernemersfonds – Ondernemers aan het stuur

Inhoudelijke toelichting

Vanaf 1 januari 2024 is er een zelfstandig stadsbreed ondernemersfonds dat via de gemeente wordt gevoed op basis van een OZB-opslag. In totaal gaat het om een bedrag van 2,3 miljoen euro per jaar waarover ondernemers, verenigd in de Stichting Ondernemersfonds en verdeeld naar trekkingsgebieden, zelf kunnen beslissen over de besteding ervan. Het eigen budget in het ondernemersfonds stelt de collectieve ondernemersgroepen in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor en te investeren in hun gezamenlijk belang: het gezamenlijk ondernemersklimaat. De gemeente beslist niet mee over de bestedingen en mag ook het bestaan van het ondernemersfonds niet misbruiken om te bezuinigen op kerntaken. Desalniettemin leert de ervaring uit andere gemeenten dat een ondernemersfonds leidt tot een professionalisering bij de ondernemersverenigingen en daarmee ook een efficiëntere samenwerking tussen ondernemerscollectieven en gemeente. Denk bijvoorbeeld aan besparingen in de apparaatskosten van de gemeente doordat er veel gericht gecommuniceerd kan worden en planontwikkeling kan plaatsvinden door de samenwerking met een goed georganiseerd gebiedscollectief. Die efficiëntie zal zich aan de zijde van de gemeente vertalen in besparingen in de budgetten en programma's waarin de gemeente samenwerkt met ondernemers.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect voor de samenleving.

5.2.3 Veilen schaarse vergunningen

Inhoudelijke toelichting

We kunnen meer inkomsten generen door het veilen van (schaarse) vergunningen. Veilen zorgt voor meer concurrentie tussen verschillende spelers in de markt.

Effect op politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect voor de samenleving.

5.2.4 Economie – bijdrage Stichting DEAL

Inhoudelijke toelichting

Sinds 2014 wordt de economische acquisitie en promotie voor de Drechtsteden-gemeenten georganiseerd via de acquisitie- en promotieorganisatie Stichting DEAL. De oprichting is destijds ingegeven om met elkaar meer slagkracht te organiseren en daarmee investeringen (en banen) en banen naar de regio te halen. Deal ontvangt daarvoor – buiten de regionale inwonerbijdrage om – vanuit de gemeente Dordrecht een exploitatiebijdrage van € 120.000 (met jaarlijkse indexering).

Inmiddels zien we dat de door een inhaalslag die we als regio hebben gemaakt als het gaat om banenontwikkeling (in aantallen), maar bovenal een wijziging van opgaven (meer sturing op kwaliteit van banen en clusterversterking op de maritieme terreinen) ook de behoefte aan acquisitie en economische promotie op inhoud is gewijzigd. Hierdoor kunnen geldstromen anders worden gericht: meer op specifieke projecten met bijbehorende financiering en minder op het generieke budget.

Effect op politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect voor de samenleving.

5.2.5 Bibliotheek: sluiting van 1 of meerdere locaties

Inhoudelijke toelichting

Met de bibliotheek AanZet is in gezamenlijkheid gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Vanuit daar kwam de maatregel tot het sluiten van 1 of meerdere vestigingen. Het sluiten van een vestiging heeft de voorkeur boven het korten op diverse onderdelen van de dienstverlening van de bibliotheek. Zowel inhoudelijk als organisatorisch heeft dit nadelige gevolgen en financieel levert het onvoldoende op. Sluiting van de locaties Stadspolders en Crabbehof het meeste op te leveren.

Effect op politieke doelstellingen

De bibliotheek is afgelopen jaren in opdracht van de gemeenteraad getransformeerd van "boekenbibliotheek" naar zogenaamde public library. Een plek waar de inwoners voor diverse vragen altijd terecht kunnen. Sluiting van een locatie gaat tegen deze beweging in.

Effect in de samenleving

Het sluiten van vestigingen heeft uiteraard gevolgen voor de bewoners van deze wijken.

6 Programma 6 – Bouwend en Bereikbaar Dordrecht

6.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
6.2.1	Laadpalen geven energie	-	-	20	50
6.2.2	Leges tijdelijke verkeersmaatregelen	300	300	300	300
6.2.3	Advisering erfgoed	50	50	50	50
6.2.4	Subsidie monumenten minimaliseren	75	75	75	75
6.2.5	Bijdragen ontwikkelaars	150	300	300	300
6.2.6	Bestaande woningen splitsen	65	125	190	250
6.2.7	Ombuiging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	500	500	500	500
	Totale	1.140	1.350	1.435	1.525

6.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

6.2.1 Laadpalen geven energie

Inhoudelijke toelichting

Het zelf plaatsen en exploiteren van laadpalen voor elektrische voertuigen. Primair in gemeentelijke parkeergarages en straatparkeren. Het plaatsen in parkeergarages is daarbij het meest realistisch.

Lijnen van aanvrager naar verlener worden korter. Het wordt aantrekkelijker om in parkeergarages te parkeren omdat daar het laden op orde is.

Effect op de politieke doelstellingen

Dit voorstel past in het streven naar verduurzaming vanuit het Politiek Akkoord 2022-2026 ("Focus op duurzame en groene stad")

Effect in de samenleving – omkeerbaarheid

Geen direct effect.

6.2.2 Leges tijdelijke verkeersmaatregelen

Inhoudelijke toelichting

We kunnen ervoor kiezen om weer leges te gaan heffen voor Tijdelijke VerkeersMaatregelen (TVM). Het gaat om ongeveer 1200 aanvragen per jaar. In coronatijd is deze vorm van leges afgeschaft.

Effect op de politieke doelstellingen

Dit voorstel heeft effect op het evenementenbeleid Dordrecht 2024 - 2030, omdat veel van deze tijdelijke verkeersmaatregelen ten behoeve van evenementen plaatsvinden. Het zal dus een kostenverhogend effect hebben, wat kan leiden tot wegvallen van evenementen of een groter beroep op de evenementensubsidieregeling.

Effect in de samenleving

Geen direct effect voor de samenleving.

6.2.3 Advisering erfgoed

Inhoudelijke toelichting

Er kan gekozen worden om geen (gratis) advies meer te geven voor monumenten, beschermd stadsgezicht en archeologie, ook voor interne projecten. De provincie is verantwoordelijk voor restauratiesubsidies (erfgoedlijnen) en het toezicht op de gemeentelijke monumententaken. De Rijksoverheid ondersteunt eigenaren bijvoorbeeld met subsidies en leningen voor rijksmonumenten.

Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bij rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten, beschermd stadsgezicht en ondergrondse

werkzaamheden. Toezicht en handhaving wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Naast de wettelijke taken geeft erfgoed advies aan monumenteigenaren om het proces te versnellen en verbeteren, dit is vaak nodig omdat het maatwerk is. Er kan gekozen worden om leges in rekening te brengen voor (monument)vergunningen. Daarnaast kunnen voor adviezen tarieven worden berekend.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen advisering aan monumenteigenaren (ook over verduurzaming) voorafgaand aan vergunningaanvragen levert langere behandeltijd van de aanvragen op. Leges heffen op wijzigingen aan een monument en panden in beschermd stadsgezicht levert lastenverzwaring op en minder draagvlak voor het aanvragen van een vergunning. Minder geld voor onderhoud van monumenten en ondersteuning van de eigenaren zorgt voor achteruitgang van het monumentenbestand. Erfgoedorganisaties gaan zich meer organiseren voor behoud van cultuurhistorische waarden.

6.2.4 Subsidie monumenten minimaliseren

Inhoudelijke toelichting

Er kan gekozen worden om geen subsidie meer te geven voor instandhouding en verduurzaming van gemeentelijke monumenten. Er zijn 2 subsidies (GRD). De lage-rentelening (revolving fund), dit levert begeleidingskosten van het Nationaal restauratiefonds die uit de reservering worden betaald. Ook de onderhoudsmetingen worden hieruit betaald. Daarnaast is er voor Stichtingen een bijdrage ineens voor instandhouding en verduurzaming.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen subsidie en wel leges betekent een lastenverzwaring voor monumenteigenaren. Minder geld voor onderhoud van monumenten en ondersteuning van eigenaren daarbij kan zich aftekenen in de stad door achterstallig onderhoud.

6.2.5 Bijdragen ontwikkelaars

Inhoudelijke toelichting

Bij ontwikkelingen door derden zetten wij ons als gemeente ook in. Volgens de wet moet de gemeente deze kosten middels een anterieure overeenkomst verhalen op de initiatiefnemer. In de uitwerking van het kostenverhaal is de gemeente tot op heden "gastvrij" geweest, met als gevolg dat de gemeente een deel van de kosten niet verhalen.

Momenteel wordt vaak één bedrag afgesproken, terwijl processen meestal lang doorlopen met verschillende aanpassingen gedurende het proces. Om tot een volledige dekking van onze inzet te komen, is het nodig om zo snel mogelijk na de eerste screening van een derdenontwikkeling tot een intentieovereenkomst met bijbehorende betaling te komen. Daarna volgt de anterieure overeenkomst. Op het moment dat plannen gedurende dit proces gewijzigd worden, worden kosten van de gemeente doorberekend aan initiatiefnemer.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

6.2.6 Bestaande woningen splitsen

Inhoudelijke toelichting

In de huisvestingsverordening zijn beperkingen opgenomen op het splitsen van woningen ten behoeve van de borging van de kwaliteit van woonruimten en beschikbaarheid van grotere woningen. En om een evenwicht te bewaken tussen de groei van woningaanbod binnen bestaande woonvoorraad en het behouden van de leefbaarheid en kwaliteit van de leefomgeving. Bij een verruiming van deze regels zouden er naar schatting per jaar ongeveer 100 woningen gecreëerd kunnen worden. De verwachting is dat er in ca. 50% van deze gevallen nieuwe inwoners intrekken.

Effect op de politieke doelstellingen

Bij deze ombuigingsmogelijkheid is er een spanningsveld tussen de doelstelling om de woningvoorraad te laten groeien en de doelstelling om de leefbaarheid van de wijken en kwaliteit van de woningen en de omliggende woonomgeving te waarborgen.

Effect in de samenleving

Hiermee wordt het gemakkelijker om een woning te splitsen, maar wordt het ook moeilijker om te kunnen (bij)sturen op leefbaarheid.

6.2.7 Ombuiging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Inhoudelijke toelichting

Bij de GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ) is de uitvoering van een aantal wettelijke taken van de gemeente belegd. Tegenover een deel van de werkzaamheden van OZHZ staan legesinkomsten. Niet alle werkzaamheden van OZHZ zijn kostendekkend vanuit de legesinkomsten. Momenteel zetten we in op een zestal zoekrichtingen.

1. *Legestarieven APV-taken verhogen*
De werkzaamheden van de APV-taken (evenementen/horeca) zijn op dit moment niet kostendekkend. Verhoging van de legestarieven levert meer inkomsten op. Bij de uitwerking moet de samenhang met evenementen goed worden meegewogen.
2. *Onderzoek naar deregulering*
Als gemeente stellen wij de regels vast in het omgevingsplan en bepalen we welke bouwactiviteiten vergunningplichtig zijn. Wanneer meer activiteiten vergunningsvrij kunnen plaatsvinden of een versimpeling van regels wordt doorgevoerd, nemen de kosten van toetsing af.
3. *Stimuleren van vergunningvrij verbouwen*
In de kleine bouwaanvragen in met name woongebieden zitten regelmatig zaken die net niet vergunningvrij zijn. En het zijn juist nu juist deze kleine aanvragen waar we verlies op maken. We verkennen hoe we hierin zodanig kunnen sturen dat meer activiteiten vergunningvrij zijn.
4. *Beperken juridische toets en inzet*
Samen met OZHZ bezien we hoe we de risicobeheersing rondom buitenplanse activiteiten kunnen optimaliseren.
5. *Zakelijker omgaan met initiatieven*
Toetsing van initiatieven doen we nu gratis. We verkennen of we dit wat zakelijker kunnen aanpakken en of er mogelijkheden zijn om hier kosten voor in rekening te brengen.
6. *Uitvoeringskosten bij nieuw en aangepast beleid*
Bij keuzes rondom nieuw beleid brengen we scherper in beeld welke consequenties er in de uitvoering aan verbonden zijn. Hierdoor werken we aan kostenbeperking.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

7 Programma 7 – Financiën van Dordrecht

7.1 Overzicht van de ombuigingsmogelijkheden (bedragen x € 1.000)

Par.	Ombuiging	2026	2027	2028	2029
7.2.1	Beheer en gebruik vastgoed	150	250	300	300
7.2.2	Anders exploiteren toren Grote Kerk	-	80	80	80
7.2.3	Woonwagenlocaties	-	185	185	185
7.2.4	Kostendekkendheid vastgoed	-	100	100	100
7.2.5	Sluiten gemeentelijk zwembad	-	200	400	400
7.2.6	Stadsherstelfonds	50	250	250	150
	Totale	200	1.065	1.315	1.215

7.2 Toelichting op de ombuigingsmogelijkheden

7.2.1 Beheer en gebruik vastgoed

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

We kunnen de mogelijkheid onderzoeken om ons vastgoed zoals publieksaccommodaties efficiënter te gebruiken en te beheren. Bijvoorbeeld door multifunctioneel gebruik of het opzetten van één serviceorganisatie (beheer, schoonmaak) voor al het vastgoed.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

7.2.2 Anders exploiteren toren Grote Kerk

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

Dordrecht heeft vastgoed zonder huurinkomsten. Het gaat veelal om cultureel erfgoed zoals een bunker, Huis te Merwe, enkele ruïnes en de kerktoeren. Deze worden nu door de gemeente beheerd, maar er staan geen inkomsten tegenover. Totaal kost dit de gemeente ongeveer € 100.000 per jaar. De toren van de Grote Kerk is hierin met ongeveer € 80.000 de grootste post. Dit bedrag zal de komende jaren waarschijnlijk toenemen omdat een renovatie noodzakelijk is.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

7.2.3 Woonwagenlocaties

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

Dordrecht heeft ongeveer 150 woonwagenstandplaatsen en circa 45 woonwagens in beheer. Deze worden verhuurd. Het beheer is grotendeels uitbesteed. De plekken en woonwagens worden momenteel niet kostendekkend verhuurd (mede door huurprijsbeleid rijk en vervangingsnoodzaak aantal woonwagens). Het saldo kosten – huuropbrengsten voor alle plaatsen en woonwagens is op dit moment ongeveer € 185.000. Doel van deze ombuigingsmogelijkheid is de woonwagenlocaties onder te brengen bij een externe partij.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Geen direct effect op de samenleving.

7.2.4 Kostendekkendheid vastgoed

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

Op diverse gemeentelijke locaties is de exploitaties niet kostendekkend. Bezien kan worden of en in hoeverre kosten en opbrengsten meer met elkaar in balans kunnen worden gebracht.

Effect op de politieke doelstellingen

Geen direct effect op politieke doelstellingen.

Effect in de samenleving

Kostendekkend maken van huur kan als effect hebben dat locaties onbetaalbaar worden voor gebruikers waardoor de aantrekkelijkheid van de stad afneemt.

7.2.5 Sluiten gemeentelijk zwembad

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

De gemeente heeft verschillende zwembaden in eigendom. Zwembad De Dubbel bestaat uit een binnen- en buitenzwembad en wordt met name gebruikt voor zwemlessen en recreatief zwemmen in de zomerperiode (buitenbad). Het zwembad is in 2020 gerenoveerd met een handhavingstermijn van 20 jaar (raadsbesluit). De exploitatie is in handen van een stichting (subsidie circa € 35.000). De totale jaarlijkse kosten voor de gemeente zijn ongeveer € 400.000. Sluiting zou deze kosten voorkomen. Wel dient rekening gehouden te worden met het afboeken van de huidige boekwaarde van het pand. Een andere optie is het sluiten van het Wantijbad. De financiële bijdrage van het sluiten van het Wantijbad is kleiner dan zwembad de Dubbel, en is om deze reden niet verder uitgewerkt.

Effect op de politieke doelstellingen

Sluiting van het zwembad heeft effect op de levendigheid en leefbaarheid van de stad.

Effect in de samenleving

Sluiting van het zwembad heeft impact op de lokale gemeenschap. Er zal voor zwemlessen en recreatief zwemmen moeten worden uitgeweken naar andere baden.

7.2.6 Stadsherstelfonds

Inhoudelijke doelstelling/omschrijving

Een aantal bij Dordrecht betrokken beleggers heeft het initiatief genomen om te komen tot een Stadsherstelfonds voor de Dordtse binnenstad. Een fonds dat zich richt op de restauratie en duurzame instandhouding van monumentaal vastgoed, waarbij gebruik wordt gemaakt van ingebracht privaat kapitaal, legaten en subsidiemiddelen vanuit de daarvoor landelijk beschikbare restauratie/erfgoedfondsen. Door monumenten in gemeentelijk eigendom over te dragen aan een stadsherstelfonds kunnen ze de maatschappelijk functie voor de stad behouden, zonder dat de gemeente alleen verantwoordelijk is voor de exploitatie/ instandhoudingskosten. Door als gemeente tevens direct te participeren in het stadsherstelfonds kan grip worden gehouden op de strategie van het fonds. Met deze beweging kunnen we een substantiële besparing realiseren op toekomstige stijging van onderhoudskosten, omdat in deze structuur ook externe financieringsstromen bereikbaar worden. Ook verwachten we dat vastgoedobjecten efficiënter benut kunnen worden, waardoor besparingen op huisvestingslasten kunnen worden gerealiseerd.

Effect op de politieke doelstellingen

Met het fonds wordt de investeringskracht van de stad benut, met vergroting betrokkenheid Dordtse beleggers en ondernemers maar ook particulieren bij instandhouding van de Dordts monumentaal vastgoed. De gemeente staat niet meer alleen aan de lat voor de hoge instandhoudingskosten, maar benut ook het geld en de kennis van de markt, zonder dat het de regie op het toekomstig gebruik volledig wordt losgelaten (anders dan bij verkoop aan een marktpartij).

Effect in de samenleving

Maatschappelijke/publieke waarde van erfgoed voor de stad wordt behouden voor de stad. De panden moeten ten alle tijden publiekelijk toegankelijk blijven. Verbreding van de commerciële

basis kan betekenen dat er functies worden toegevoegd die vaak aantrekkelijk zijn voor bezoekers/inwoners.